

Kunngjøring om kommende åpen utlysning av prosjektmidler i det tsjekkiske helseprogrammet under EØS-midlene 2014-2021

Det tsjekkiske finansdepartementet (programoperatør) og det tsjekkiske helsedepartementet (programpartner) i samarbeid med det norske Folkehelseinstituttet (programpartner fra giverland), utpekt som ansvarlige myndigheter for helseprogrammet under EØS-midlene 2014–2021, har den glede å kunngjøre at de i 2019 vil komme med utlysning av **prosjektmidler** i helseprogrammet under EØS-midlene.

Utlysningen vil rettes mot følgende områder:

1. **Forebygging av psykisk sykdom hos barn.**
2. **Forebygging av ikke-smittsomme og smittsomme sykdommer**, med spesiell vekt på reduksjon i sosiale ulikheter i helse og bedre tilgangen til helse for sårbare grupper og i sosialt belastede områder, og **antimikrobiell resistens**.
3. **Pasientmedvirkning og styrking av pasientorganisasjonenes rolle.**

Helseprogrammet under EØS-midlene 2014–2021

Programmet skal støtte forebygging og helsefremmende arbeid ved å forberede og gjennomføre relevante tiltak for å oppnå programmets mål: **bedre forebygging og redusert ulikhet i helse**. Programmet vil bli satt i verk gjennom prosjekter fremmet av virksomheter og frivillige organisasjoner i Tsjekia som er aktive på folkehelseområdet, og som kan søke om finansiering gjennom de åpne prosjektutlysningene.

Tsjekia og giverlandene (Norge, Liechtenstein og Island) deler felles utfordringer i helsesektoren. **Prosjektsamarbeid og bilateralt partnerskap** mellom Tsjekia og giverlandene er et av hovedmålene med EØS-midlene. Relevante virksomheter og frivillige organisasjoner i disse landene oppfordres derfor til å inngå partnerskap for å utveksle kunnskap, dele bestep praksis og verdier for å styrke bilaterale forbindelser.

Kommende utlysning av prosjektmidler

For å informere mulige søkere og partnere i god tid og gi mer tid til å utvikle partnerskap og prosjekter, kan du i vedlegg til denne kunngjøringen finne beskrivelse av de forventede programresultatene så vel som hovedtrekkene innen de målrettede tematiske områdene i utlysningen.

Den fullstendige listen over krav til prosjektforslag vil bli offentliggjort i de offisielle utlysningstekstene. Informasjon om forventet tidsramme og de offisielle utlysningstekstene vil bli publisert på programoperatørens hjemmeside www.eeagrants.cz og nettsiden til programpartneren www.mzcr.cz.

De avsatte midlene til fordeling er på 10 millioner euro og vil bli tilgjengelig for de tre ulike prioriterte områdene i programmet som følger:

Område / Spesiell bekymring	Indikativ fordeling (EUR)	Anslått utlysningstidspunkt
1 / Psykisk helsefremmende arbeid og forebygging av psykisk lidelse med særlig vekt på barns psykiske helse og trivsel	5 800 000	06/2019 – 09/2019
2 / Forebygging av overførbare og ikke-smittsomme sykdommer	2 400 000	06/2019 – 09/2019
3 / Medvirkning fra sivilsamfunnet i helsesektoren	2 000 000	09/2019

Bilaterale ambisjoner med programmet

For å styrke det bilaterale samarbeidet mellom Tsjekkia og giverlandene, vil helseprogrammet gi følgende plattform:

1. Åpne utlysninger med forslag til bilaterale tiltak: Søk etter partnere for partnerskapsprosjekter med giverlandspartnere, utvikling av bilaterale partnerskap og felles utarbeiding av søknad om partnerskapsprosjekt med giverlandspartner

2. Matchmaking-seminar for mulige prosjektsøkere og mulige prosjektpartnere fra giverland

En ordning med såkornmidler forventes å bli etablert og lansert tidlig i 2019 gjennom åpen utlysning av forslag til bilaterale tiltak. Såkornmidlene skal brukes til reise- og møtekostnader for potensielle partnere eller kostnader knyttet til utviklingen av det bilaterale partnerskapet og en felles prosjektsøknad. Ytterligere detaljer vil bli publisert på nettet og gitt under matchmaking-seminaret.

Matchmaking-seminaret arrangeres av den tsjekkiske programoperatøren i samarbeid med programpartneren og det norske Folkehelseinstituttet. Målet med seminaret er å la mulige partnerorganisasjoner utforske samarbeidsmulighetene. Seminaret skal avholdes 16. januar 2019 i Praha. En rekke utvalgte norske institusjoner og frivillige organisasjoner vil bli invitert til å delta på dette seminaret.

Kontaktinformasjon

Mulige søkere og prosjektpartnere som er interessert i programmet, kan nå programteamet via følgende kontaktdetaljer:

Rolle	Institusjon	Kontaktperson	Kontaktdetaljer	
Programoperatør	Ministry of Finance	Lenka Šlitrová	Lenka.Slitrova@mfcz.cz	www.eeagrants.cz https://www.eeagrants.cz/cs/programy/zdravi
Programpartner	Ministry of Health	Petr Čermák	Petr.Cermak@mzcr.cz	www.mzcr.cz
Giverlands programpartner	Folkehelseinstituttet	Solfrid Johansen	Solfrid.Johansen@fhi.no	www.fhi.no www.fhi.no/kk/internasjonalt/eos/

Vedlegg: Oversikt over spesielle betraktninger i programmet

1) Psykisk helsefremmende arbeid og forebygging av psykisk lidelse med særlig vekt på barns psykiske helse og velvære

Det første området for støtte innenfor helseprogrammet under EØS-midlene 2014–2021 i Tsjekkia legger vekt på helsefremmende arbeid overfor barn og forebygging av psykiske lidelser blant barn. Hovedmålet er å forbedre barnas psykiske helse og trivsel ved å iverksette tiltak med størst mulig innvirkning. Tiltak som får støtte skal rettes mot følgende områder:

1. Forbedring av foreldreferdigheter for å forebygge psykiske lidelser hos barn;
2. Implementering av nyskapende eller forbedrede diagnostiske prosedyrer, behandlingsmetoder og/eller etablering av tverrfaglige team i omsorgen for barn med psykiske lidelser eller med risiko for psykiske lidelser;
3. Gi opplæring og utdanning til helsepersonell som arbeider med psykisk syke barn, til foreldre, til skolelærere og til skolepsykologer. Gjennomføring av utdanningsprogrammer i skolene for å øke bevisstheten om psykisk helse hos barn;
4. Fremme bevissthet om barns psykiske problemstillinger blant folk flest. Fremme aktivitet blant videregående elever/universitetsstudenter for å øke interessen for barnepsykiatri og barnepsykologi.

Tillegg 1)

Støttede aktiviteter: Implementering av foreldreveiledning og omsorgsprogrammer for å forbedre psykisk helse hos barn og unge. Programmene bør være potensielt anvendelige for alle familier, så vel som for de høyeste risikogruppene der foreldrene har alvorlige psykiske problemer, lider av narkotika- eller alkoholmisbruk eller misbruker barna sine etc. Programmene skal tilby hjelpemidler for å håndtere atferdsproblemer i barndom og ungdom før psykiske lidelser oppstår. Aktiviteter rettet mot familier med barn som allerede har etablert psykisk lidelse, vil også bli støttet.

Tillegg 2)

Støttede aktiviteter: Innføring av forbedrede tiltak, rehabilitering og diagnostiseringsprogrammer for barn og unge med psykiske problemer eller risiko for å utvikle psykiske lidelser og deres familier (f.eks. strukturert, halvstrukturert diagnostisk verktøy og metoder for vurdering, bruk av moderne teknologier inkludert elektroniske applikasjoner, diagnose, spesifikke kunnskapsbaserte behandlingsprogrammer, koordinert arbeid av tverrfaglige team etc.).

Tillegg 3)

Støttede aktiviteter: Initiativer rettet mot utdanning av barn (for eksempel workshops og seminarer på skolene) for å øke bevisstheten deres om psykiske problemer, fremme deres motstandskraft og ferdigheter i å forstå og styre egne følelser, effektiv kommunikasjon og stresshåndtering. Initiativer fokusert på trening og opplæring av foreldre, omsorgspersoner og familiemedlemmer for å forbedre sjansene for barn og unge til å unngå psykiske lidelser. Initiativer som legger vekt på opplæring av både helsepersonell og andre relevante fagfolk for å forbedre deres evner og faglige utvikling med hensyn til kunnskaper, ferdigheter og verdier i psykisk helsearbeid.

Tillegg 4)

Støttede aktiviteter: Initiativer som fremmer bevissthet om barns psykiske helse og velvære for å forebygge problemer som undergraver barnas psykiske helse.

2) Forebygging av smittsomme og ikke-smittsomme sykdommer

Det andre området for støtte innenfor helseprogrammet under EØS-midlene 2014-2021 legger vekt på gjennomføring av forebyggende tiltak relatert til smittsomme og ikke-smittsomme sykdommer, med hovedmål å redusere forekomsten av smittsomme og ikke-smittsomme sykdommer hos romfolk som bor på steder der de er sosialt utestengt. Tiltak som fokuserer på tidlig oppdaging av demens, og tiltak som legger vekt på nedgang i bruk av antibiotika, vil også bli støttet.

1. Tiltak rettet mot nedgang i forekomsten av overførbare og ikke-overførbare sykdommer hos romfolk som bor på sosialt utestengte steder

Folk som bor på steder der de er sosialt utestengt, mangler informasjon om sykdommer, symptomer, behandling og oppfølging. For å redusere ulikheter i helse og byrden av sykdommer, vil det bli gjennomført tiltak som legger vekt på å sikre bedre tilgang til helsetjenester for marginaliserte grupper, hovedsakelig rom, som lever i slike fattigstrøk. Tiltak med vekt på sekundærforebygging og tidlig påvisning av smittsomme og ikke-smittsomme sykdommer i marginaliserte befolkninger vil bli støttet.

Sekundærforebygging innenfor målgruppen skal styrkes ved å lage og distribuere informasjonsmaterieil, inkludert informasjon om særskilte smittsomme og ikke-smittsomme sykdommer. Informasjonsmaterieilet (faktaark, flygeblad, videoer etc.) skal gi informasjon om tidlige symptomer på slike sykdommer og hvordan man går videre når disse innledende symptomene blir erkjent. Disse tiltakene skal øke helsekunnskapen om sekundær forebygging av overførbare og ikke-smittsomme sykdommer blant romfolk og hjelpe dem med å identifisere sykdommen eller andre helseproblemer i tidlig fase og reagere hensiktsmessig og effektivt i slike situasjoner.

For å forbedre helsestatusen til personer som bor i sosialt utestengte strøk, hovedsakelig rom, skal også allmennleger som gir omsorg i slike områder, bli trent og utdannet. Det skal utvikles retningslinjer for allmennleger, som gir dem informasjon, opplæring og trening fokusert på behandling og omsorg for pasienter fra sosialt utestengte strøk. **2. Tiltak rettet mot diagnose og tidlig påvisning av demens**

Aktiviteter skal forbedre diagnosen og tidlig påvisning av demens for å takle det økende antallet pasienter som lider av demens. Derfor støttes aktiviteter som retter seg mot utdanning og opplæring av familiemedlemmer og ikke-helsefaglige omsorgsgivere for å forbedre ferdighetene deres i å oppdage demenssymptomer tidlig.

Ved siden av opplæring av familiemedlemmer og ikke-helsefaglige omsorgsgivere skal også allmennlegene øke sin kunnskap om diagnose og håndtering av demens. Derfor skal det utvikles og formidles retningslinjer for allmennleger når det gjelder diagnoseprosedyrer og oppfølgingsbehandling, som kan forbedre diagnosen og håndteringen av demens.

3) Medvirkning fra sivilsamfunnet i helsesektoren

Aktiviteter som støtter medvirkning fra sivilsamfunnet i helsesektoren, skal sikte mot å styrke pasientorganisasjonenes evne til å styrke sin rolle som likeverdige partnere i omgivelsene rundt helsetjenestene. Organisasjonsstrukturen i pasientorganisasjonene og aktivitetene som disse organisasjonene utfører, skal også forbedres gjennom etableringen av Pasientsenteret. Dette er foreslått som et forhåndsdefinert prosjekt (det vil si et prosjekt der en søker å hente inn bestemt kompetanse hos eksperter fra givelandene for å dekke strategiske behov i stedet for å bruke åpen utlysning der en ber om forslag til prosjekt). Kapasitetsbygging og samarbeid mellom pasientorganisasjoner vil dominere agendaen til Pasientsenteret, men vil også bli vektlagt gjennom direkte støtte til pasientorganisasjoner.

For å styrke pasientorganisasjonenes stilling som aktører i helsevesenet, vil følgende aktiviteter bli støttet:

- Innhenting av økonomiske ressurser for å styrke personkapasiteten i pasientorganisasjonene.
- Utdanning og opplæring av ansatte i pasientorganisasjonene for å øke kunnskapen og ferdighetene på visse områder som ledelse, økonomiske forhold, forhandlinger osv.
- Utvikling av aktiviteter og tjenester hos pasientorganisasjonene rettet mot pasientene de representerer (for eksempel oppretting av hjelpelinjer, forbedring av rådgivningsaktiviteter etc.).
- Bevisstgjøringsaktiviteter om pasientrettigheter og ansvar så vel som fremming av informasjon om utvikling og implementering av politikk, strategier og tjenester innen brukermedvirkning.